

26.05.2020

Asia/5

§ 305 Liikenteen kehitys Helsingissä vuonna 2019

HEL 2020-003967 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi selvityksen Helsingin liikenteen kehityksestä 2019.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Eeva Kostiainen, liikennetutkija, puhelin: 310 37099
eeva.kostiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liikenteen kehitys Helsingissä vuonna 2019, esiteluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin niemen rajalla joukkoliikenteen osuus oli syysarkipäivän henkilöliikenteestä 71,7 % vuonna 2019. Osuus kasvoi 0,6 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Keskustaan suuntautuvasta aamuliikenteestä joukkoliikenteen kuljetusosuus oli 76,6 % vuonna 2019. Osuus kasvoi 0,9 prosenttiyksikköä vuodesta 2018.

Poikittaisliikenteen laskentalinjoilla joukkoliikenteen osuus oli 21,0 %, 0,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2018.

Kesäkuun keskimääräisenä arkivuorokautena (ma–pe) niemen rajan ylitti 34 900 pyörällä liikkujaa. Kesäkuun keskimääräinen arkivuorokauden pyöräliikenne kasvoi 4 % edellisvuodesta. Huippuvuorokautena niemen rajan ylitti 43 300 pyörää, mikä on 3 % vähemmän kuin huippuliikenne vuonna 2018.

Edelliseen vuoteen verrattuna autoliikenteen määrät kasvoivat niemen rajalla sekä kaupungin nykyisellä rajalla prosenttin, kantakaupungin rajalla määrät laskivat prosenttin. Kaupungin vanhan (vuoden 2008 mukaisen) rajan ja poikittaislinjan autoliikenteen määrät pysyivät lähellä edellisen vuoden tasoa.

Helsingin liikennekäytössä oleva automäärä oli vuoden 2019 lopussa noin 0,3 % prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Näistä liikennekäytössä olevien henkilöautojen tiheys (328 henkilöautoa tuhatta asukasta kohti) laski hieman vuodesta 2018.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Henkilöliikenteen, jalankulun, pyöräliikenteen sekä autoliikenteen kehitystä seurataan jatkuvilla ja määräajoin toistettavilla laskennoilla. Liikennettä seurataan mm. Helsingin niemen rajalla, kantakaupungin rajalla (matkustajalaskennat joka toinen vuosi) sekä poikittaislaskentalinjalla. Niemen raja kulkee Hakaniemen sillalta Hesperian puiston kautta Lauttasaaren sillalle. Kantakaupungin raja kulkee Länsiväylältä Hakamäentien kautta Kulosaaren sillalle. Karttakuva laskentalinjoista löytyy liitteenä olevasta esitteestä.

Vuonna 2019 Helsingin liikenteeseen vaikuttivat liikennejärjestelyjen lukuisat poikkeustilanteet sekä muut muutokset. Yksi merkittävimmistä Helsingin seudun liikkumiseen vaikuttaneista muutoksista oli 28.4.2019 voimaan tullut joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykeuudistus, jonka myötä muun muassa raitioliikenteen lippu poistui ja hinnoittelun vyöhykerajat muuttuivat kuntarajoista riippumattomiksi. Suurien työmaiden osalta vuoden 2019 alkupuolella kantakaupungissa valmistuivat Mechelininkadun ja Töölön urheilulehdon alueen katujen peruskorjaukset sekä lisäksi lokakuussa 2019 Pasilan rautatieasema. Vuonna 2019 käynnistyneitä uusia töitä olivat muun muassa Lauttasaaren sillan peruskorjaus elokuussa 2019, Hämeentien peruskorjaus maaliskuussa 2019 sekä useissa eri kohteissa Raide-Jokerin rakennustyöt.

Henkilöliikenteen kulkumuoto-osuudet niemen rajalla

Syysarkipäivänä niemen rajan ylitti henkilöautolla ja joukkoliikenteellä molemmat suunnat yhteen laskien noin 691 000 henkilöä. Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi 2,5 %. Henkilöautoliikenteen matkustajamäärä puolestaan pieneni 0,3 %. Joukkoliikenteen kulkutapaosuus, 71,7 %, oli 0,6 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2018. Vuoden 2018 lukua korjattiin henkilöautojen ja junien kaukoliikenteen osalta, joukkoliikenteen korjattu kulkutapaosuus niemen rajalla oli 71,2 % vuonna 2018. Kymmenessä vuodessa niemen rajan ylittävä joukkoli-

kenteen matkustajamäärä on kasvanut 8,3 % (38 000 henkilöä) ja henkilöautoilla matkustavien vähentyntä 23,5 % (60 000 henkilöä).

Syksyn aamuliikenteessä arkisin klo 6–9 niemen rajan ylitti keskustan suuntaan henkilöautolla ja joukkoliikennevälineillä noin 83 600 henkilöä. Joukkoliikenteen matkustajamäärä kasvoi 2,4 %. Henkilöautoissa matkustavien määrä väheni 2,5 %. Joukkoliikenteen osuus syksyn niemen rajan aamuliikenteessä oli 76,6 %, 0,9 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisvuonna. Vuoden 2018 lukua korjattiin junien kaukoliikenteen matkustajien osalta, mutta joukkoliikenteen korjattu kuljetusosuus niemen rajalla pysyi 75,7 %:ssa korjauksesta huolimatta. Kaupunkiympäristön toimialalle toiminnalliseksi tavoitteeksi asetettu 74 %:n kuljetusosuus joukkoliikenteelle täyttyi vuonna 2019. Kymmenessä vuodessa niemen rajan ylittävä joukkoliikenteen matkustajamäärä aamuliikenteessä keskustaan on pysynyt samalla tasolla, mutta henkilöautoilla matkustavien määrä on vähentynyt 23,2 % (5 900 henkilöä).

Poikittaisen henkilöliikenteen kulkumuoto-osuudet

Poikittaisliikenteessä syysarkipäivänä henkilöautoilla ja joukkoliikennevälineillä matkusti noin 385 000 henkilöä. Syksyllä 2019 joukkoliikenteen osuus oli poikittaisilla laskentalinjoilla yhteensä 21,0 %, mikä on 0,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2018. Toiminnalliseksi tavoitteeksi asetettu 22 %:n osuus ei kuitenkaan täyttynyt. Molemmilla poikittaislinjoilla liikennemääriin vaikutti Raide-Jokerin työmaa. Läntisellä poikittaislinjalla myös Nordenskiöldinkadun työmaan valmistuminen aiheutti siirtymiä autoliikenteen virtoihin.

Kymmenessä vuodessa poikittaisten laskentalinjojen henkilöliikenteen matkustajamäärä on kasvanut yhteensä 6,9 %. Joukkoliikenteen matkustajien määrä on kasvanut 19,9 % ja henkilöautoissa matkustavien 3,9 %.

Jalankulku

Aleksanterinkadun laskentapisteen, joka mittaa jalankulkijamääriä kadun pohjoispuolella lähellä Mikonkadun kulmaa, ohitti 3,47 miljoonaa jalankulkijaa vuonna 2019. Määrä laski 7 % vuodesta 2018. Tähän vaikutti osaltaan laskentapisteen itäpuolella ollut kiinteistöremontti, jonka aikana osa katuosuudesta on ollut huputettuna useita kuukausia. Keskimäärin vuorokaudessa jalankulkijoita oli 9 500 vuonna 2019. Vuonna 2019 elokuu ja joulukuu olivat yhtä vilkkaita, molempina Aleksanterinkadun laskentapisteen ohitti 11 173 jalankulkijaa vuorokaudessa. Malmi aseman bussiterminaalin laskentapisteellä jalankulkijoita havaittiin yhteensä 2,43 miljoonaa, mikä oli 2 % enemmän kuin vuonna 2018. Vuorokaudessa oli keskimäärin 6 700 jalankulkijaa vuonna 2019. Malmi jalankulkuliikenne painottuu arkiliikkumiseen, ja toisin kuin kanta-

kaupungissa, määrät tippuvat kesäkuukausina sekä joulukuussa. Vuonna 2019 Malmin asemalla vilkkain kuukausi oli lokakuu, jolloin jalankulkijoita oli vuorokaudessa keskimäärin vajaa 7 600.

Pyöräliikenne

Niemen rajan ylitti kesäkuun käsilaskennoissa yhteensä 33 000 pyöräilijää vuorokaudessa. Tämä oli 5 % vähemmän kuin kesäkuussa 2018, jolloin vastaava luku oli 34 800 pyöräilijää. Vuoden 2018 tulos oli niemen rajan seurantahistorian toiseksi vilkkain vuoden 2013 jälkeen.

Sään vaikutusta kesän käsilaskennoissa korjataan laskennallisilla ker-toimilla. Kesäkuun keskimääräisenä arkivuorokautena (ma-pe) niemen rajan ylitti 34 900 pyörällä liikkujaa. Tulos on saatu kertomalla pisteen laskentatulos lähimmän konepisteen kyseessä olevan laskentapäivän suhteella kesäkuun arkipäivien keskiarvoon. Kesäkuun keskimääräisen arkivuorokauden liikenne kasvoi 4 % edellisvuodesta. Huippuvuorokautena niemen rajan ylitti 43 300 pyörää, mikä oli 3 % vähemmän kuin huippuliikenne vuonna 2018. Huippuvuorokauden luku kuvaa pyörän käyttäjien mahdollisen enimmäismäärän kyseisenä arkivuorokautena sään ollessa hyvä.

Vuonna 2019 myöskään automaattisissa laskentapisteissä ei havaittu yhtä paljon pyöräliikennettä kuin ennätyksellisen vilkkaana pyöräilyvuonna 2018. Miljoonan pyöräilijän raja ylittyi kuitenkin vuoden aikana kolmella laskentapisteellä: Pitkäsillalla, Lauttasaaren sillalla sekä Baanalla. Pyöräliikenteen vilkkain automaattinen laskentapiste oli Pitkäsilta, jolla liikkui kuluneena kesänä keskimäärin 5 700 pyöränkäyttäjää arki-vuorokaudessa. Vuoteen 2018 verrattuna kesäarkivuorokauden keskimääräinen pyöräliikenne oli pienempi lähes kaikissa pisteissä. Kesä- ja elokuu olivat vuoden vilkkaimmat pyöräliikenteen kuukaudet.

Automaattilaskentapisteissä (yhteensä 11 laskimessa 9 pisteessä, jotka ovat olleet toiminnassa vähintään vuoden 2016 alusta) vuoden 2019 aikana havaittujen pyöräilijöiden määrä pieneni 6 % edellisvuodesta. Kuitenkin toiminnalliseksi tavoitteeksi asetettu pyöräliikenteen määrien kasvu (automaattilaskentapisteissä pyörämäärät kasvavat kolmen edellisen vuoden keskiarvosta) toteutui: Havaittujen pyöräilijöiden määrä kasvoi 1,2 % vuosien 2016-2018 keskiarvoon nähden.

Autoliikenne

Syysarkipäivisin Helsingin niemen rajan ylitti keskimäärin 188 000, kantakaupungin rajan 319 000, kaupungin nykyisen rajan 662 000 ja poikittaislinjan 244 000 moottoriajoneuvoa. Luvuissa on henkilö-, paketti-, kuorma- ja linja-autojen lisäksi myös raitiovaunut.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana niemen rajan autoliikenteen määrä ovat pudonneet yhteensä 21 %. Viimeisen viiden vuoden aikana laskua on ollut puolestaan 15 %. Viimeisen vuoden aikana määrä kasvoi prosenttiin. Niemen rajan ja keskustan autoliikenteeseen vaikuttivat vuonna 2018–2019 valmistuneet suuret työmaat, mutta myös Lauttasaaren ja Hakaniemen sektoreilla käynnistyneet työmaat.

Kantakaupungin rajan autoliikenne on vähentynyt kymmenessä vuodessa 11 % ja viidessä vuodessa 6 %. Vuoteen 2018 verrattuna liikennemäärät vähenivät kantakaupungin rajalla prosenttiin.

Kaupungin rajan ylittävä autoliikenne (vuoden 2008 mukaisen rajan mukaan) on lisääntynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana 6 % ja viiden vuoden aikana 2 %. Viimeisen vuoden aikana kaupungin rajan autoliikenteen määrät eivät juurikaan muuttuneet. Kaupungin nykyisen rajan pisteissä oli kuitenkin havaittavissa mahdollinen joukkoliikenteen lippu- ja vyöhykeuudistuksen vaikutus: määrät laskivat hieman länsi- ja luoteissektorilla, kun taas kalliimmalle joukkoliikennevyöhykkeelle siirtyneen Östersundomin rajalla autoliikenteen määrät kasvoivat.

Poikittaislaskentalinjalla liikennemäärät ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana kasvaneet prosenttiin. Viimeisen viiden ja yhden vuoden aikana poikittaisen laskentalinjan autoliikenteen määrä on pysynyt samalla tasolla. Edellisvuoteen verrattuna laskentalinjan sisällä liikennemäärät laskivat eniten Pirkkolantiellä Raide-Jokerin työmaasta johtuen ja kasvoivat Nordenskiöldinkadulla, jonka työmaa valmistui vuoden 2019 alkupuolella.

Kun tarkastellaan kaikkien neljän laskentalinjan autoliikennemääriä yhteensä, moottoriajoneuvoliikenteen määrät eivät muuttuneet merkittävästi vuodesta 2018. Viimeisen viiden vuoden aikana laskentalinjojen yhteenlasketut autoliikennemäärät ovat pudonneet 3 % ja viimeisen kymmenen vuoden aikana 4 %.

Helsingin autokanta

Ajoneuvokanta sisältää kaikki ajoneuvoliikennerekisterissä olevat ajoneuvot. Liikennekäytössä olevat ajoneuvot sisältävät vain ajoneuvot, joita ei ollut merkitty liikennekäytöstä poistetuiksi tilaston poikkileikkauksajankohtana. Vuoden 2019 lopussa Helsingissä oli rekisteröity 319 000 autoa, joista liikennekäytössä oli 247 000. Henkilöautoja oli rekisterissä 272 000 ja liikennekäytössä 215 000.

Rekisteröityjen henkilöautojen määrä 1 000 asukasta kohti (eli henkilöautotiheys) oli Helsingissä vuoden 2019 lopussa 415. Liikennekäytössä oli 328 henkilöautoa 1000 asukasta kohden. Vastaavat luvut olivat vuotta aikaisemmin 413 ja 329. Muissa pääkaupunkiseudun kunnissa

26.05.2020

Asia/5

liikennekäytössä oli 442 henkilöautoa 1000 asukasta kohden (Espoon, Kauniaisten ja Vantaan keskiarvo).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Eeva Kostiainen, liikennetutkija, puhelin: 310 37099
eeva.kostiainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liikenteen kehitys Helsingissä vuonna 2019, esiteluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 19.05.2020 § 285